

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 22.

У Новоме Саду, 14. Юнія 1861.

ГОД. IV.

Светый апостолъ и евангелистъ Иоаннъ Богословъ.

Светый Иоаннъ богословъ, млађий братъ апостола Иакова, родио се у месту Витсаиди, ков лежи на обали езера Генисаретскогъ. Отацъ му се звао Зеведей, а мати Саломія была е кћи Иосифа обручника. *)

Родители Иоанови были су побожни. Зеведей показао е редкій примеръ преданости къ промыслу Божиємъ, кадъ е на позивъ небесногъ Учителя съ благословомъ одпустио обадва своя сына да могу науку Спасителъву слушати. Саломія была е свимъ сердцемъ отдана царству долазећега Месіе, ако и ніе съ почетка разумела у чему се царство то састои. Господу Иисусу служила е она са другимъ благочастивымъ женама, и ніе одступала одъ нѣга ни онда, кадъ е на крсту разапеть быо.

У мирномъ дому родительскомъ провео е Иоаннъ прве године свое младости занимајући се риболовствомъ, душа нѣгова сачувала се чиста и непорочна, а сердце нѣгово спремао се да прими любовь Христову.

Неко време пре появления Христовогъ слушао е Иоаннъ науку Предтече и Крестителя Господнѣгъ Иоанна, кои беше последный и найвеќий одъ свію старозавѣтнихъ Пророка' и кои приправляше сердца людска за приманѣ еванђелскихъ истина.

*) Праведный Иосифъ имао е четири сына: Якова, Симеона, Юду и Иосию, и три кћери: Естирь, Марту и Саломію.

Кадъ е Іоаннъ Креститель после крштена Іисусовогъ свима людма казивао, да е Месія веѣъ дошао, и кадъ е, опазивши Іисуса где иде, претомъ на нѣга указао говореѣи: „Где, ягнѣ Божіе ков узима грѣхе свѣта!“ тада е другій данъ после овога догаѣая съ Крестительмъ заедно быо Андрей, и другій ученикъ, а то е као што се за извѣстно држи Іоаннъ богословъ. Господъ Іисусъ на ново се появи, и Предтеча повтори ючерашнѣ сведочанство о нѣму, и о високомъ опредѣленю нѣговомъ. У тай махъ засія првѣй лучъ благодати у срдцу Андрея и Іоанна; они осете у себи позивъ слѣдовати за Христомъ, и ни рече неговореѣи поѣу за нѣмъ. Іисусъ окренувши се запыта ихъ: „шта тражите?“ А они у место одговора назову га Учителѣмъ, изражаваюѣи тымъ самымъ желю да постану нѣгови ученицы. Тай данъ остану обадва ученика Крестительва кодъ Іисуса, и Іоаннъ се по свой прилици поврати къ родбини своіой и продужи свой рибарскій занатъ.

Іисусъ Христосъ после повратка свогъ изъ Іерусалима у Галилею, настани се у знаменитомъ граду Капернауму. Еданпуть проходаюѣи се по обали мора Тиверіядскога, опази онъ Іоанна и старіегъ му брата Іакова, где хватаю рибу заедно са своимъ отцемъ Зеведеемъ. Іисусъ ихъ позове обоицу къ себи, и они оставивши отца и наймлѣне посленике поѣу за Іисусомъ.

Іоаннъ, садъ веѣъ ученикъ Господа Іисуса іоштъ нѣв одма сасвимъ оставио быо свой рибарскій занатъ кои ихъ е лебомъ ранио. Они су радили опетъ у задруги са Симономъ Петромъ на мору Тиверіятскомъ. Іисусъ желеѣи ослободити срдца нѣхова одъ стараня за земальска блага, покаже имъ чудо учинивши да су врло много рибе уловили, и призове ихъ да буду ловци людій. У слѣдъ овогъ треѣегъ и послед-

нѣгъ призваня, Іоаннѣ заедно съ братомъ своимъ Іаковомъ и са Симономъ Петромъ извуку обе лађе на землю, и оставивши све што су имали, пођу за Іисусомъ одъ кога се никада више разстаяли нису.

Одъ тога часа пребывао е Іоаннѣ у задруги съ Господомъ Іисусомъ и съ нѣговимъ Ученицима любећи свогъ божественогъ Учителя, и нѣгову любовь у пуной мери уживаюћи. Іоштѣ у почетку кадѣ е Іисусъ Іоанна у брой Апостола узео, отликовао е онѣ нѣга и брата му Іакова необычныхъ именомъ, назвавши ихъ сыновима громовымъ. Съ овимъ именомъ предсказао е Спаситель ону силу и ону висину учения, која е дана была синовима Зеведевима а особито Іоанну, као Евангелисту, Пророку и богослову; ерѣ гласъ Господа у устима Іоановимъ, доиста пресеца пламень огня, и свака речца нѣгова, по висоти и дубльини смисли подобна е удару землю потресаюћега грома.

Но не само по имену, него и по дѣлима одликовао е Іисусъ сынове Зеведеве и Симона Петра одъ другихъ своихъ апостола. Они су притомни были чудномъ живленю кѣрце Іаирове; они су се удостоили видети на Таворской гори свѣтло Преображеніе Христова; нѣи троицу повео е Іисусъ са собомъ на само, кадѣ се у врту Гетсиманійскомъ на неколико минута пре страдања свога Богу молио.

Али Іоаннѣ е имао іоштѣ едно особито преимущество, кое нѣ дано было ни Петру ни Іакову. Іоаннѣ е быо ученикъ, коега е любіо Іисусъ, и коме е особито откривао тайне срдца свога. Поразительный примеръ любви Іисусове къ Іоанну показуе намъ Тайна вечера. Сви апостоли удостоише се, да имъ е Іисусъ ноге опрао, и да ихъ е причестио свогъ божественогъ тѣла, и свое божествене крви; но любимый Ученикъ Іоаннѣ удостои се найвеће и безпримерне милости. Онѣ е седио на вечери до Іисуса; онѣ е свою

главу на прси Иисусове наслонио; онъ в еданъ смео упитати Иисуса: „Госноде, кои е тай, што те хоће да изда,“ и нѣму в као што се мислити дае открио Иисусъ тайну предательства Иудиногъ. Но найвећу любовъ и поверенѣ указао в Спаситель своемъ ученику Иоанну съ тымъ, што му в съкрета свою Матерь преблагословену Дѣву Марію препоручио. Самъ Иоаннъ о томе овако у Евангелію говори:

„Иисусъ видѣвъ матеръ и оученика стоаща, ѿгоже люблаше, глагола матери; жено, се сынъ твој. Потомъ глагола оученикѣ: се мати твоа.“ (Иоаннъ. XIX. 25. 26.)

Велику ову любовъ и поверенѣ свогъ небесногъ Учителя заслужио в Иоаннъ своимъ добримъ и непорочнимъ владанѣмъ. Онъ се одъ свію Ученика Христовыхъ найвећма одликовао чистотомъ душевномъ и тѣлесномъ збогъ чега се и назива по преимуществу дѣвственникомъ. Списанія Иоанова ясно показую, да в онъ бы обдаренъ найвиспренимъ умомъ, коимъ се кадаръ бы узвисити до найвишегъ богословскогъ знаня, па присвемъ томъ види се изъ истыхъ списавія, да в великій овај богословъ и мудраць имао о себи свагда смерно мнѣвіе, по коме онъ нигде о себи неговори називаюћи се правимъ именовъ, нигде се нехвали, нигде недржи на свое достоянство, не назива себе ни апостоломъ ни евангелистомъ. Но иза виспренихъ мислй и подъ покровомъ смирености светло сія найотличнѣе свойство душе Иоанове, а то в жива, силна и крепка любовъ. Срнце нѣгово, чини се као да в за саму любовъ створено было, уста нѣгова само су се ради проповеданя любви отвара. Иоаннъ, кои в одъ свію апостола найвећма любіо Господа Иисуса и одъ нѣга найвећма люблѣнъ быо, поняо в найбільма ону найглавнїю заповестъ Христову:

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNIBG.BG

www.unil.rs Си заповѣдаю вамъ да любите другъ друга.“ — и све што е речма учио и писано потонѣимъ нараштаима оставио, проникнуто е духомъ любви.

(Продужиће се.)

Шта имаю учительн радни да се девојчѣ школе отворе, да се по већи мести главне заведу, и да се учебна средства набаве.

Свака е мати прва и најважнѣя воспитателъка свога детета. Она даде правацъ вољи нѣговој и срдцу, кои се целогъ живота види и повлачи. Па како е срећанъ — и у самој беда — онај човекъ, кога е майка право христѣянски воспитала, коме е срдце краснымъ и нужднимъ врлинама испунила! Али може л' свака војка укусанъ плодъ дати? Не, него само негована вешто и облагорођена. Тако исто нѣ у станю ни свака мати чедо свое врлинама окитити; нѣ у станю, ер ѣ ихъ сама нема. — Треба е дакле обучити у нѣима. А где? — Та гдећешъ на другомъ месту, ако не у школи — у народной школи — што дише духомъ православнимъ, духомъ народнимъ. Заото валя да се учительи постараю побудити обштинѣ на отварањ женскихъ школа. Ту е и опетъ најболъ средство саветованъ и явно и приватно. Све благослове, што възъ такихъ школа произићи мораю, треба старшинама обштинскимъ и родителѣма напоминати, валя имъ рећи, да ће имъ се ћери научити свему, што е за животъ нужно, да ће постати праве христѣянке а тымъ честите ћери; праве сестре, валяне супруге, врле матере и добре домаћице, па коме поносъ негъ роду, коме дика негъ родителѣма! —

Што се тиче подизаня главныхъ школа по ве-
кимъ местима, то треба да учительи представе ста-
решинама потребу нѣову, а то ће моћи, ако имъ го-
ворили буду, какву користь одъ такихъ школа дру-
ги народи имаю, како бы се у нашемъ народу раз-
прострла елементарна званя, што су свакомъ нужд-
на, како бы само тымъ однимъ путемъ могла имъ де-
ца брже, а темельнѣе потребна званя себи прибавити,
коя бы имъ доцнѣе выше науке олакшала. —

Да бы школа у свакомъ погледу напредовати мо-
гла, мора ова имати све справе, што ѱой требаю. У-
чителѣва е дужность о потребама школекима управи-
теля школскогъ известити и молити га, да се што
пре свака намири. Нема л' се одъ куда, то се мора у-
читель самъ постарати. — Набавити валя само мате-
ријалъ, на замолити когъ руководителя, да га любавъ шко-
ле, у којој се и нѣгова деца уче, ову илъ ову опра-
ву направи, и мислимъ, да бои коле любави према
свомъ народу има, учивѣе и изпунѣе ту молбу. А за
набавлянѣ матеріяла, може употребити оне новце, што
ихъ одъ пратвѣ добѣя, или башъ може казати уче-
ницима, да у име ове или оне ствари замоле одъ
родителя неколико новчиѣа. —

При свакомъ томъ послу могу свештеници одъ
врло велике помоћи бити, само ако учитель с њима
у любави живою буде. —

М. Н.

Животъ првы Християна.

(Една лекция изъ исторіе.)

Оне промене што ихъ Христова наука у срѣцу и
души людској произведе, немогеше тайно остати, да
се и у нѣиовомъ споляшвѣмъ животу непокажу. Как-

www.razlika.com.ua
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ва разлика биаше при упоређењу живота и владани
 явичника онога доба, са животомъ и владанѣмъ први
 Християна. Ови живише у чистой вери на Бога, и у
 најискрениој любви према свима людма. Овихъ жи-
 воть биаше побожанъ, у пуномъ богоодаю и пуномъ
 поштению; еданъ другогъ зваше братомъ, и биаше
 готови, у свако доба животъ еданъ за другогъ дати;
 свою децу одранъиваше и воспитаваше у любви и
 почитаню Бога, са своимъ слугама и млађима посту-
 паше благо и милостиво, и о своимъ болницама у-
 довицама и сиротама, као и о свакомъ сиромашку во-
 дише отеческу бригу, са највећимъ пожртвованѣмъ,
 и стравце примаше као своє најрођење къ себи, и
 саме непријатељ у душмане своє неизтискиваше изъ
 ове свете любви свое. Са светомъ озбиљношћу из-
 вршаваше они сва дела своя; на ликовима нъиовимъ
 стояше човечность и поштевѣ само. Они се само о
 душевномъ добру своихъ стараше, и држаше овај
 животъ за животъ привремени, а животъ вечни за
 животъ прави, небо за право отечество; а ову зе-
 мљу само за привремену обитель. Тако биаше они пра-
 ва со земљ, и светлостъ света, те и сами непријате-
 льи нъиови, по души говорећи немогаше за нъима зла
 рећи, нити имъ коегъ зла приговорити.

На данъ господњи, неделъочъ, скупляше се сви
 у одной одређеной кући, кою христовимъ домомъ зва-
 ше, а за време гонѣня, мораше се ноћу и по пусти-
 нјама и лагумовима на скупштине крйти. Текъ доцни-
 е поче една по една обштина, особена и самомъ Бо-
 гослужению намевѣна здавня дивати, коя домомъ го-
 сподњимъ назваше, по грчки кирака или љирака, од-
 куда после и наше име црква постаде. На тимъ скуп-
 штинама имаше обичай, најпре по еданъ псаломъ сд-
 пояти; затимъ по еданъ одсекъ изъ св. писма прочи-
 тати и о томъ поразговорити се, после се Богу мо-

лише. Спочетка имаше обичай сваке недељѣ, а у време гоненя сваки данъ свету причестъ држати.

Св. крштенѣ извршаваше само на одрастлима, коемъ увекъ предходише наука, кою е сваки, кои се крстити хтео, признати и примити имао. Крштенѣ извршавало се загнуренѣмъ подъ воду, изъ кое е изашавши добивао сасвимъ чисто бело одело, у знакъ, да вѣговъ досадашњи грешни животъ сасвимъ престае, и нови Богу угоданъ и сасвимъ Богу оданъ и посвећенъ започинѣ. Они, што науку примаше, зваше се катехумени. Коегъ одъ катехумена опажаше, да е слабъ волъ и слабе душе, нехтеше га дуго времена крстити, боѣши се да небы ту свету свезу крштеня са коимъ годъ своимъ грехомъ оскврнуо; него га наукомъ крепише, докъ га непреведоше, да тврдъ веромъ и поштивѣмъ неподаде; и ни еданъ не бияше пре крштивѣ, докъ известне знаке на вѣму невидоше, да е свой преѣашњи животъ съ мисли и деломъ променуо, и оваки узео, како га законъ Божии налаже.

Изпредъ свете причести држаше они обшти обедъ, коегъ обедомъ любви и братства зваше, где сваки одъ свое куће ела и пиѣа донети мораде, кое онде све безъ разлике међу све братски поделише. Богати добиваше одъ ела, што ихъ сиромаси принели бияху, а сиромаси добиваше одъ оногъ, што богати донашаше. Овай обедъ любви, коегъ тога ради установише, да искрену любовь и слогу међу собомъ покажу и одрже, завршиваше са братскимъ изгрлѣнѣмъ и излюблѣнѣмъ. При овомъ акту свете причести непушташе никомъ страномъ присутствовати, ни катехуменима. Молитву ову назваше душомъ християнскогъ живота и оградомъ свое вере.

Први Християни неимаше строго прописани дана и часа за молитве и богослужения, али никадъ не пропушташе, сваки данъ ютромъ и вечеромъ пре и

после сна, и изпредъ свакогъ обеда Богу помолити се, по ономъ начелу; кадъ телу рану даемо, заръ свою душу безъ икогъ укрепленя да оставимо. На данъ господњи имаше обичай узправо стоећи Богу се молити, връ в у тай данъ Богъ люде одъ зла спасао и подигао, а у остале дане молише се клечећи.

Први християнски свечани дани бияше; празникъ Воскресеня, коемъ предходише два дана мира и тишине, у споменъ смрти и воскресеня Христова; праздикъ св. Духа и доцниє узеше и празникъ Рождества христовогъ. Окромъ ова три велика празника бияше обичай у свакој общини јошъ и овај данъ светковати, кои данъ њиовъ кои учитель или владика, или и њмова браћа или стцеви као мученици вере одъ язичника и њмове власти мучени или уморени бияху.

Свака християнска община држаше строго црковни заптъ. Чланови общине, кои се невладаю по закону божиємъ бияху опоминяни и укоревани, а кои саблазанъ кою даваху, или се при гоненю Христа одрицаху, ти чланови бияху као недостойни име християнима на себи носити, изъ дружине изтиснути, и непримаху ихъ међу се пре, докъ известне знаке покаяня и побольшаня непоказаху.

Путници християни, као и сви ови християни, кои сбогъ гоненя изъ свогъ отечества бегати мораше, имаше увекъ одъ свогъ владике писмено, да су доиста чланови християнске общине, съ коимъ писмомъ свудъ као браћа примлѣни бияше. Исто се тако познаваше християни свуда по знаку крета; а знакъ, когъ Спаситель самъ (по Јоанну гл. 13. ст. 35) као прави знакъ свои ученика и послѣдователя назва „любавъ међу собомъ“ носаше сваки на себи тако ясно и непоречиво, да сами язичници за њима дегодъ ихъ опажаще говораше: где како се любе.

Парамитиѣ.

7. (Соломонъ у старости.)

Слава и богатство и раскоштво засленише Соломона подъ старость тако, да онъ на любу младости свое Мудрость сасвимъ заборава, и свакоякима се страстма предаде.

Бдаредъ изађе, да се по оной лепой башти својој прође, и ходајући чуе разговоре растиня и животиня те прилови уво, да чуе, шта говоре. „Где цара — рече кривъ, како гордо мимо мене смерна прслази, а я самъ мојомъ смерношћу лепши одъ вѣга.“ — И палма виюћи свое лишће рече: ето га где иде тлачитель свое землѣ, и мучитель бедногъ народа, и опетъ му певаю, да е онъ палма међу вѣма, а где му е сладакъ плодъ и где ладовео лишће, съ коимъ народу свомъ и деци својој радость чиви.“ — Застиђенъ Соломонъ пође дгль, и чу славуя своимъ другу певајући: као што се любимо мы, тако нелюби Соломонъ никога, пакъ ни вѣга нико.“ — И грлица говораше свомъ другу: нико га ни одъ вѣгови найрођении неволе, нико му сређе нежелы, нити би му у неволыи на помоћи био.“ — Разерђенъ царъ убрви кораке и дође подъ родино гнѣздо, коя свое тичиће полетати учаше: Тако нечини, — рече ова мати, тако нечини царъ Соломонъ са своимъ сивомъ Ровоамомъ, пакъ му овако ни сређе имати неће; туђини ће овладати съ вѣгомъ земльомъ, туђини ће порушити, што е онъ са крвнимъ зносемъ свогъ народа саградио.“ — Соломонъ се и разжали и разсрди, пакъ утече у свою собу, и седећи ту разжалѣнъ премишляше о судбини народа свогъ, у кои га махъ друга младости вѣгове Мудрость невидимо по оку дирну, и онъ у тежакъ санъ паде, и у сну

виде жалостне дане будућности свогъ народа и царства; виде, како се съ неразборитости Ровоамлѣве царство разчупа, и како надъ они десетъ колена Израиля, кои съ нѣговогъ угнѣтаваня одъ вѣга одпадоше, овлада туђинацъ; виде порушене свое царске дворе, а свое дивне баште и лугове землѣтрусомъ у пропасть однешено; градъ разоренъ и опустошенъ, сву землю оплячкану, села и градове спалѣно, и самъ овай найвеличествении споменъ свой храмъ божи у пламену гореѣи. Ово га јошъ веѣма разжали, и као поплашевъ тргне се одъ сна, а предъ нѣмъ стояше люба младости вѣгове у виду девојке плачуѣи и кровъ плачъ нѣму говорѣи: видио си шта ће после тебе са твојомъ земљомъ бити, свему си томе самъ кривъ; а више ние у твојој ни мојој власти прошлостъ променети, и учинѣно као неучинѣно начинити; као што ти нестой у власти учинити, да се изливане воде натрагъ къ свомъ извору врате; тако ни изтеклимъ годинама и младости твојој, да се поврати. Раскошность ти в душу уморила, ты ниси више ни за која добра кадаръ, пакъ немогу ни я више низъ тебе о-стати.“ Ово изрекавъ изчезе изъ предъ вѣга, а Соломонъ, кои свою младость славомъ увенчао бияше, поче у својој старости люде учити, да су правне и таште све людске славе и раскошства, на овомъ свету.

Гимнастичне игре.

(Треће коло.)

1, Скакушанѣ на прстима обоножке. У другомъ колу подъ 1 описано в люлянѣ на прстима. Скакушанѣ изаѣе изъ тога люляня само собомъ, чимъ се живлѣ ради. При люляню остаю ноге съ прстима непрестано на земљи, при скакутаню одскачу одъ зе-

млѣ. Овде нема никое команде. Деца раде докѣ кое може. Ова е игра за оснаженѣ листова јошѣ важнија него люлянѣ.

2, *Скакушанѣ сѣ подклецаванѣмѣ.* Подклецаванѣ описано е у другомѣ колу подѣ 2, а скакутанѣ ово изађе изѣ подклецаваня само собомѣ, чимѣ се живлѣ ради. И овде при подклецаваню стое ноге непрестано на земљи, а при скакутаню овомѣ дижу се на часакѣ одѣ нѣ. Ни овде нема никое команде. Деца раде докѣ могу. Ова е игра за оснаженѣ бубова и листова јошѣ важнија него само подклецаванѣ.

3, *Скакушанѣ обоношке на изменѣ пеше нахрагѣ бацајући.* Ово скакутанѣ изађе само собомѣ изѣ бацањя пета нахрагѣ, као што е у првомѣ колу подѣ 3. означено. Нема команде. Деца раде, докѣ кое може.

Исто овако иде и скакушанѣ сѣ диванѣмѣ колена кѣ прсима на изменѣ. Диванѣ ово описано е у првомѣ колу подѣ 5. изѣ коегѣ изађе скакутанѣ само собомѣ, чимѣ се живлѣ ради.

4, *Избацанѣ ноге напредѣ.* Кадѣ су сви круто стали, овда с укрућенимѣ коленима, избацую ногу едну на другу у висѣ онако, као да би хтели коња оздо у трбу ударати. Колко ко већма може ваља да ноге у висѣ баца, алѣ да притомѣ ни главе ни трупа нимало нахрагѣ незавраћа. Команда е: лево, десно, т. е. левомѣ ногомѣ, на десномѣ, левомѣ, на десномѣ. Деца мораю толико еданѣ одѣ другогѣ удалѣно стати, да неможе еданѣ другогѣ ногомѣ доватити.

Исто овако иде *избацанѣ ногу нахрагѣ* али не савијајући колена, нити при томѣ избацањю трупа имѣ главе напредѣ пригнујући, већѣ све управо и круто држећи. И ово се ради на изменѣ едномѣ на другомѣ ногомѣ, а не све едномѣ. Команда е као и овдо. Деца раде докѣ кое може, само нека е избацанѣ оштро.

Исто овако иде *избацањ ногу на страну у ребарь*. И овде се држе колена круто, нога се баца у вись што ко већма може, а на измень, лева па десна, лева па десна. Команда е као и озго.

5, *Ударань ногомъ*. Нога се одъ землѣ дигне и у колену савие, привуче, као да се тимъ измане, пакъ се онда нагло опружи, тако изађе ударацъ. Ударати се може или напредъ или натрагъ, или на страну. При удараню напредъ дигне се и колено и бугъ мало у вись а трупъ стои круто и узправо. При удараню натрагъ, мора се трупъ мало напредъ, а при удараню на страну мало на противну страну пригнути. И ово се чини на измень, левомъ па десномъ ногомъ. Команда е као и озго. Ударци ови, особито напредъ, нека се начине са опруженомъ стопомъ, (да се пета што већма може натрагъ завуче) неколико пута, пакъ онда неколико пута са привученомъ стопомъ, (да се прсти што већма могу напредъ къ голени савию, као да бы коме табанъ показивали)

6, *Боденъ рукама низа се*. Стиснуте песнице привуку се до подъ пазуо, лева подъ лево, десна подъ десно, и одатле се оштро доле избаце опружећи лактове. Ово се ради најпре на измень, левомъ па десномъ рукамъ, а после и оберучке уедаредъ. Команда в: лево, десно, лево десно, или еданъ, два, три и т. д. оно при ударцима на измень, ово при ударцима оберучке заедно.

7, *Боденъ рукама подъ ноге*. Сви се разкораче, колена круто држећи, и пригну се напредъ, пакъ руке у лактовима савияјући, привлачећи, као изманюјући, стиснутимъ песницама на измень, левомъ па десномъ, боду доле, као да муляю, или као да земљу песницама набияю, ма да землѣ недоватаю. Команде нема. Сви раде, докъ ко може, и што брже ко може.

К
О
Т
Е
Л
Е
В
Е
Р
С
К
И
Л
И
Т
Е
Р
С
К
И
И
Н
С
Т
И
Т
У
Т

8, *Чаранд и боденд*. Ова е игра своена изъ две: една е поаръ њ, а друга поаръ 10 у другомъ колу наведена. Двена рѹка у дара съ дѣнолѣ рамена къ дѣвомиъ буту, и ома се о дате привуче къ дѣнои си си, пакъ о дате бодѣ у право преда се; затимъ изъ портовава то исто, изъ ради то исто дѣза рѹка са свое онетъ стране; пакъ онда онетъ дѣвна, и тако дати. Овоѣ преба оштро да иде. Команда е: еданъ два, еданъ два; еданъ, значи у дарацъ, а два, бодендъ.

9, *Коро се рѹкамъ напредѣ*. Дѣвна рѹка дине се са укрѹченимъ локтомъ и стиснутомъ пѣсницомъ у висъ знаватъ главе, пѣсницата тако окренута, да нокти къ глави обрѹти стое; о дате се суншта рѹка висъ трупъ напредъ до иза бутова, и у тѣмъ се махъ пѣсница мало напоиъ изврне, и дикже натратъ као за дѣфи пѣза рѹка у висъ, до знаватъ главе, пакъ о дате онетъ пѣза бутѣ, и иде тако непрекидаючи у корѹ. При овомъ ваи пазити, да коро лѣно и са свимъ окрѹгло зназа, а да трупъ са свимъ укрѹчено стое. Ово се може неколико преда чинити съ едномъ рѹкомъ, и то баръ 10 пута; после исто толико пута съ другомъ рѹкомъ; а доцниѣ после неке недѣлѣ дана, пакъ цу се славици у рамену мало навикли, може се и ваи обѣ рѹке у дарацъ чинити.

10, *Душанд и суншанд на какшоѣвма прѣшчу* ничиѣ на *ажмиѣ рѣжѣти*. Сви гѣлѹ на вѣжмо, ооло нечъ се на дзанѣ, прѣтима напредъ прѹженимъ, а по едѹ недѣлѣ изъ мако више шаку одъ шаке дас-

далеко: пакъ укрупњенимъ целимъ теломъ и коленима, а на ножне прете ослањајући се, на лактовима, попуштајући ихъ спуштаю до земљъ, да цела предња страна трупа целокупно као проштацъ земљу мало додирне, а затимъ се опетъ целокупно одъ земљъ дижу, лактове опружајући, пакъ опетъ спуштаю и дижу, и раде то докъ ко може.

11, *Скакушанѣ на едной ноzi*, другу ногу иль скупљѣно и дигнуто предъ собомъ, или за собомъ у руци носећи, држећи е у врату стопе, са рукомъ оне исте стране, или съ рукомъ одъ противне стране, или недирајући е рукомъ, или е опружено и са укрупњенимъ коленомъ предъ собомъ или за собомъ носећи, пакъ тако скакутајући или на месту, или до определѣне мете. Свака ова промена са ономъ другомъ дигнутомъ ногомъ чини за се по едну обашка игру, дакле може ихъ се оволико играти: 1, Скаканѣ до мете на десной ноzi, леву ногу у левой руци за собомъ носећи; 2, то исто алъ леву ногу предъ собомъ држећи, 3, то исто, алъ леву ногу десномъ рукомъ за собомъ, 4, предъ собомъ носећи; 5, то исто, алъ леву ногу не придржавајући рукомъ, већ е саму собомъ скупљѣно за собомъ носећи; 6, скупљѣно предъ собомъ; 7, опружено за собомъ; 8, опружено предъ собомъ као оно уманугу носећи. Између ове сваке поедине игре, долази јошъ по една, та иста, на левой ноzi, а десну одигнуто носећи. Јошъ се могу вештиимъ скакачима и мале препоне на стазу пометати, било да се запара, или да се штацићи иль прутићи метну, преко кои се прескочити мора, да недодирнути остану.

12, *Трчанѣ у надшеџанѣ* до определѣне мете, направце. Заради овогъ нужно е определити место съ коегъ тркъ починѣ, и мету, до кое се трчати има. На определѣнъ знакъ почну сви ударедъ трчати, тр-

чећи несме еданъ другогъ сметати ни дирати, сви трче на правацъ; мета несме бити една точка, него дугачка линија, видъ илъ тараба. За подетицанъ изложе се увекъ неколико награда, една найвећа, после неколико мањи, да ихъ добию они, кои крви до мете стигну. Награде могу бити илъ воће, илъ цветићи, илъ новчићи итд. итд. Трчаиъ е една одъ најкористнији игри за децу, само мора трчалиште чисто бити, не само безъ препова, него и безъ прашине.

Една рачунска игра.

Еданъ отацъ напише својој деци оваку икону, и мет-

3	3	3
3		3
3	3	3

не на ови 8 поля, свуда по 3 новч. тако, да се одъ свакогъ края, озго и оздо, спредъ и натрагъ 9 набројати може, и обећа ономъ, ко погоди, алл само 20 новч. тако наслагати, да ихъ опетъ и озго и оздо, и спредъ и съ натрагъ по 9 изађе, она 4 новч. што ту претеку, на даръ дати. Како су деца то учинила?

Кадъ су ово израдила, онда имъ дода, на она 24, новч. јошъ 4, да ихъ тако наслажу; да опетъ у свакомъ реду само по 9 буде, и обећа ономъ, ко то изради, сви 28 новч. поклонити. Како су то деца учинила?

Съ 25. бр. о. г. принуђени смо престати Школскій Листъ оной Господи шилати, која намъ за нѣга штогодъ дугую. — Зато дакле ако кои одъ те Господе речениј Листъ и у напредакъ имати жели, нека намъ се што пре прјяви, и доякошњи дугъ послати изволи.

Уредн. Шк. Листа.